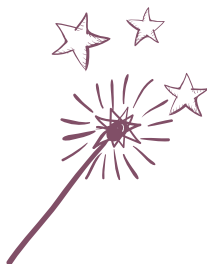

PYTANIA PROBLEMOWE

zapamiętaj

Stawianie pytań, badanie i eksplorowanie świata przez dzieci to:

- Wyznaczniki ich uzdolnień oraz dojrzałości intelektualnej. Wskazują bowiem na sposób ich myślenia, zasób wiedzy i niewiedzy.
- Przejaw naturalnych zadań poznawczo-rozwojowych, ciekawości poznawczej i myślenia twórczego oraz dojrzałości do interakcji społecznej.
- Gotowość do poznawania i rozumienia świata.

Właściwie dobrane i zbudowane pytania nie tylko inspirują dzieci do myślenia, ale także do działania, ponieważ uczą:

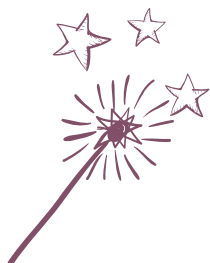
- Spostrzegania zmysłami.
- Komentowania dokonywanych wyobrażeń.
- Rozwijają umiejętności dokonywania skojarzeń.
- Przekształcania otaczającej rzeczywistości.
- Umiejętności planowania własnych działań i projektowania wytworów.

Aby uruchomić myślenie pytajne ważne jest proponowanie dzieciom ćwiczeń rozwijających:

- Myślenie dywergencyjne, czyli... myślenie rozbieżne, otwarte, prowadzące do wielu poprawnych pomysłów, odpowiedzi.
- Myślenie analityczne i syntetyczne.
- Myślenie przyczynowo - skutkowe.
- Myślenie dedukcyjne, indukcyjne i probabilistyczne (wzbudzające nieufność, a nawet zwątpienie).

RODZAJE PYTAŃ

pobudzających myślenie pytajne

- **Pytania faktograficzne** odnoszące się do podstawowych cech sytuacji problemowej: **co?, kto?, gdzie?, kiedy?**
- **Pytania proceduralne** odnoszące się do tego, w jaki sposób rzeczy się dzieją lub przedstawiają: **Jak?, W jaki sposób?**
- **Pytania o cel: Jak doszło do...?, Dlaczego coś dzieje się tak, jak się dzieje?**; pytania będące wyrazem dociekań i przypuszczeń: **Dlaczego nie...?**
- **Pytania hipotetyczne** stanowiące wyjście poza sytuację problemową i dany zbiór informacji: **Co się dalej stanie?, Co będzie następane?**
- **Pytania spekulatywne** wykraczające poza informacje zastane, odnoszące się do nowej wiedzy, zawierające intelektualne ryzyko: **Co by było, gdyby?, Co się zdarzy, jeśli?**